**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO** : 2025/102
**KARAR NO** : 2025/227
**KARAR TR** : 08/04/2025

**ÖZET**: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesinin birinci fıkrası kapsamında değerlendirildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı** : A.Ç
**Davalı** : Batman Valiliği

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Davacı,A.T adına kayıtlı 72 ... 019... plakalı araçta sigortalı sürücü olarak çalıştığını, araç ile belediye sınırları içerisinde, belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan servis taşımacılığı yaptığından bahisle, kendisine 18/10/2024 tarih, MB seri ve 49740976 sıra numaralı trafik idari para cezası tutanağı ile 32.233 TL idari para cezası verildiğini ve aracın 60 gün süre ile trafikten menine karar verildiğini ileri sürerek, söz konusu idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

2. **Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliği 12/11/2024 tarih ve D.İş No.2024/6741 sayılı kararı** ile, itirazın görev yönünden reddine, görevli yargı yerinin idare mahkemesi olarak tespitine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Somut olayda, başvurucunun kullanımında olan araç ile yetki belgesiz yolcu taşındığından bahisle 2918 Sayılı KTK'nın Ek 2/3-a maddesi uyarınca hem idari para cezası karar tutanağı düzenlendiği hem de trafikten men kararı verildiği, idari para cezasının Hakimliğimizde itiraz konusu edildiği, trafikten men kararına karşı ise Batman İdare Mahkemesi nezdinde dava açıldığı, itiraz ve davanın taraflarının aynı olduğu, Batman İdare Mahkemesindeki davanın derdest olduğu anlaşılmakla, yukarıda izah edildiği üzere idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve idari işlem ile ilgili olarak derdest dava bulunması sebebi ile görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olması ve uyuşmazlığın idari yargı mahkemesince çözümlenmesi gerektiği kanaatine varıldığından 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 27/8 maddesi gereğince itiraz edenin talebi konusunda karar verme görevinin idari yargı mercii olduğu değerlendirmesi ile Hâkimliğimizce başvurunun görev yönünden reddine karar vermek gerekmiştir..."*

3. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZCysaVv - uZ8o6GV - ZfwN8PQ - +KCk9Q= ile erişebilirsin

**B. İdari Yargıda**

4. **Batman İdare Mahkemesi 10/01/2025 tarih ve E.2024/1296 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlıkta; araç sürücüsü davacı adına ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle idari para cezası düzenlendiği, bununla birlikte dava dışı A.T. adına tescilli aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak işlemin tesis edildiği görülmüştür.*
>
> *Yukarıda anılan mevzuat uyarınca trafik para cezaları yönünden adli yargının görevli olduğu, trafikten 60 gün süreyle men edilmesine ilişkin işlemin davacı hakkında tesis edilmediği, davacı hakkında para cezası ile birlikte idari yargının görev alına giren bir kararın alınmadığı anlaşıldığından yalnızca para cezasının iptaline ilişkin işbu davanın adli yargı yerlerince görülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır..."*

5. Batman İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

**III. İLGİLİ HUKUK**

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması:"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

> *"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)*
>
> *Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(…)*
>
> *(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.*
>
> *10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;*
>
> *a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,*
>
> *b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,*
>
> *c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında*
>
> *belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.*
>
> *İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;*
>
> *a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,*
>
> *b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,*
>
> *c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün*
>
> *süreyle trafikten menedilir.*
>
> *İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZCysaVv - uZ8o6GV - ZfwN8PQ - +KCk9Q= ile erişebilirsin

*Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."*

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

*"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*

*(1) Bu Kanunun;*

*a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*

*b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*

*uygulanır."*

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

*"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.*

*(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."*

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

*"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.*

*(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."*

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

### A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

### B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının görevli olduğu ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZCysaVv - uZ8o6GV - ZfwN8PQ - +KCk9Q= ile erişebilirsin

12. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13. Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından sadece idari para cezasının iptali talebinde bulunulduğu, aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin iptalinin talep edilmediği, bu talebe ilişkin olarak ayrıca, dava dışı araç sahibi A.T. tarafından İdare Mahkemesinin E.2024/913 sayılı dosyasında dava açıldığı tespit edilmiştir.

14. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

15. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı, ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

16. Bir başka deyişle, idari yargının görev alanına giren bir yaptırım kararının verilmiş ve bunun dava konusu edilmiş olması halinde idari yargının bu davaya ve aynı maddi olaya ilişkin idari para cezası kararına karşı açılan veya açılacak davaya da bakacağı kuşkusuzdur.

17. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren idari yaptırım kararının da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir (Uyuşmazlık Mahkemesi, E.2022/228, K.2022/294, 31/3/2022, § 22-23).

18. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

19. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu salt idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Batman İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/11/2024 tarih ve D.İş No.2024/6741 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZCysaVv - uZ8o6GV - ZfwN8PQ - +KCk9Q= ile erişebilirsin

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Batman İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Batman 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/11/2024 tarih ve D.İş No.2024/6741 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/04/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Rıdvan | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| GÜLEÇ | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden ZCysaVv - uZ8o6GV - ZfwN8PQ - +KCk9Q= ile erişebilirsin